

Press konferencija visokog predstavnika nakon sjednice Vijeća za implementaciju mira

Upravo smo završili dvodnevnu sjednicu Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira na nivou političkih direktora.

Imali smo priliku razmijeniti mišljenja sa Vijećem ministara BiH, članovima Kolegija oba doma Parlamenta BiH i šefovima stranaka koje čine vladajuću koaliciju na državnom nivou.

Glavne poruke sastanka su:

- Veoma je važno, i smatram veoma pozitivno za Bosnu i Hercegovinu, da je Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira potpuno jedinstven u procjeni situacije.
- Bosna i Hercegovina je ostvarila historijski pomak na svom evropskom putu
- Konstatirali smo napredak u ispunjenju zadataka postavljenih u februaru ove godine.
- S druge strane još nisu ispunjeni svi uslovi za tranziciju OHR-a u Ured specijalnog predstavnika Evropske unije
- Upravni odbor je jedinstven u očekivanju potpunog ispunjenja pet ciljeva i oba prioriteta.
- Politički direktori izrazili su punu podršku Uredu

visokog predstavnika da nastavi rad na njihovom ispunjenju.

- Tranzicija OHR-a u Ured specijalnog predstavnika EU ostaje naš prioritet, čim budu potpuno ispunjeni zadatci i uslovi.

- Članice Vijeća i predstavnici bh. institucija i predsjednici političkih stranaka su jedinstveni u stavu da su ustavne promjene neophodne i da ćemo nakon lokalnih izbora početi raditi na tom pitanju.

- Zbog inzistiranja na definiranju datuma za okončanje mandata OHR-a, Ruska delegacija se nije mogla pridružiti usvojenom communique-u. Ostali članovi nisu mogli prihvatiti njihov zahtjev jer je suprotan dogovoru iz februara i čitavoj filozofiji koja je osnovana na rezultatima a ne vremenu.

Vijeće za implementaciju mira pozdravilo je potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Ovo je sigurno najvažniji korak za budućnost ove zemlje.

Evropska budućnost je naš zajednički cilj i očekujemo od svih političara da se fokusiraju na izgradnju moderne i efikasne države, koja će funkcionirati na dobrobit svih građana.

Potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju također je jedan od dva uslova koje je Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira postavio za tranziciju OHR-a u Ured specijalnog predstavnika Evropske unije. Ovaj uslov je ispunjen.

Upravni odbor je primio na znanje napredak u ispunjavanju pet ciljeva koji su dogovoreni na našem februarском sastanku.

Dogovorom o pokretnoj vojnoj imovini, potpisanim u martu, dio ovog cilja je riješen.

Usvajanjem amandmana na Statut Brčko distrikta, novog Zakona o obrazovanju, Izbornog zakona Distrikta, kao i Pravilnikom o radu Skupštine, napravljen je pomak ka provedbi konačne

arbitražne odluke za Brčko.

Po pitanju fiskalne održivosti, Zakon o nacionalnom fiskalnom vijeću je usvojen u oba doma Parlamenta BiH i jučer je Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje postigao dogovor o raspodjeli prikupljenih sredstava.

Što se tiče petog prioriteta, učvršćivanja vladavine prava, Zakon o azilu i strancima je usvojen, Državna strategija za reformu pravosuđa je završena i usvojena od strane svih: države, Republike Srpske i Brčko distrikta a Tužiteljstvo BiH privodi kraju izradu strategije za rješavanje slučajeva ratnih zločina.

Upravni odbor je zaključio da je od našeg sastanka u februaru ove godine postignut veliki napredak. Svi su naglasili da je naš cilj tranzicija OHR-a u Ured specijalnog predstavnika EU. No, posao još nije završen.

Preostaje da se nađe rješenje o državnoj imovini kao i o nepokretnoj vojnoj imovini.

Kako bi se u potpunosti ispunila Arbitražna odluka za Brčko distrikt potrebno je pravno utvrditi status Brčko distrikta.

Što se tiče fiskalne održivosti, očekujemo uspostavu Fiskalnog vijeća.

A za učvršćivanje vladavine prava, potrebno je završiti i usvojiti Državnu strategiju za rješenje slučajeva ratnih zločina.

Drugi uslov za tranziciju – pozitivna ocjena situacije u BiH – još nije ispunjen i niko ne može smatrati da je njegovo ispunjenje puka formalnost.

Članovi Upravnog odbora očekuju od političkih vođa da doprinesu stvaranju pozitivne i konstruktivne atmosfere. Pogotovo u ovom predizbornom periodu, negativna retorika može samo destabilizirati situaciju.

Bosna i Hercegovina je međunarodno priznata država, čiji teritorijalni integritet je neupitan. Struktura ove zemlje određena je Ustavom i ne može se mijenjati bez pune suglasnosti sva tri konstitutivna naroda.

Pozivi za unilateralno povlačenje iz dogovorenih reformi kao i napadi na nezavisnost pravosuđa su također puka retorika, no ne možemo ih tolerisati

Iako je naš zajednički cilj tranzicija u Ured specijalnog predstavnika EU, do ispunjenja preostalog uslova i pet ciljeva, Ured visokog predstavnika ostaje u svom punom kapacitetu i sa svim nadležnostima i kompetencijama.

Vijeće za implementaciju mira je jedinstveno u svojoj podršci Uredu visokog predstavnika da nastavi svoj rad i pomogne vlastima BiH da ispune svih pet ciljeva i preostali uslov.

Ispunjenje ovih zadataka je ključno za jačanje i razvoj Bosne i Hercegovine kao funkcionalne države.

Jasno je da i nakon ispunjenja ovih zadataka angažman međunarodne zajednice neće biti završen, ali će biti promijenjen. Zadaci koji ostaju pred Bosnom i Hercegovinom se neće moći izbjeći.

Koji su daljnji koraci?

Prvenstveno, trebaće pristupiti postepenoj izmjeni Ustava, kako bi se uskladio sa standardima i potrebama Evropske unije. Predstavnicima BiH su saglasni sa Vijećem za implementaciju mira da je ovo neophodan sljedeći korak koji će zahtijevati dosta vremena. Međunarodna zajednica je spremna da pomogne domaći proces ustavnih promjena.

Nastavak suradnje sa Međunarodnim krivičnim sudom u Hagu je nezaobilazna obaveza. Upravni odbor je pozdravio hapšenje Stojana Župljanina koji je optužen za ratne zločine u Bosni i Hercegovini. Pred licem pravde moraju se još naći i Radovan

Karadžić i Ratko Mladić.

Članovi Upravnog odbora su se zahvalili Ambasadoru Cliffordu Bondu na njegovom angažmanu u rješavanju problema građana Srebrenice. Krajem njegovog mandata, 11. jula ove godine, neće biti završen angažman međunarodne zajednice u ovom gradu. Naša je obaveza da radimo na privođenju pravdi onih koju su optuženi za sudjelovanje u genocidu i na poboljšanju uslova za život povratnika i građana. Političari i iz Federacije BiH i iz Republike Srpske također imaju obavezu da daju svoj doprinos za Srebrenicu.

Na kraju, samo da dodam da će sljedeći sastanak biti 20. i 21. novembra u Sarajevu, kada ćemo ponovo ocijeniti napredak na ispunjavanju uslova i ciljeva koje je Vijeće za implementaciju mira odredilo kao neophodne za tranziciju OHR-a u Ured specijalnog predstavnika Evropske unije.

Pitanja Novinara:

BN Televizija:

Evo samo jedno pitanje za gospodina Lajčáka. Ukoliko i kada OHR pređe u Kancelariju specijalnog predstavnika Evropske unije, šta će se promijeniti u Vašim ovlaštenjima?

Visoki predstavnik / specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

To su dvije različite misije i dva različita mandata. Danas je ponekada i teško vidjeti razliku jer ta dva mandata nosi jedan čovjek. Ali, naravno, definicija mandata je potpuno druga i cilj je drugi. Specijalni predstavnik EU predstavlja Evropsku uniju. Visoki predstavnik predstavlja države članice Vijeća za implementaciju mira i izvan Evropske unije. To što vas najvjerojatnije najviše zanima je karakter odnosa, način odnosa. Znači, niz ovlasti koje ima visoki predstavnik neće

imati specijalni predstavnik EU, jer njegovo djelovanje se osniva na drugoj filozofiji, na filozofiji partnerstva. To znači da se ova država, tj. njeni politički lideri obavezali su se da će voditi ovu zemlju i njene građane prema članstvu u Evropskoj uniji i specijalni predstavnik EU je tu da im pomogne na tom putu znanjem, iskustvom, novcem, tehnologijom, itd. Ali, filozofija procesa evropske integracije je takva da je to dobrovoljan proces. Znači, ne možete nikoga tjerati u to i zato vam nisu potrebne bonske ovlasti.

BHT 1, Svjetlana Todorović:

Da li se može desiti da eventualno nakon ispunjenja ovih pet zadataka i dva uslova, na dnevni red Vijeća za implementaciju mira u smislu konačne transformacije Kancelarije visokog predstavnika u Kancelariju specijalnog predstavnika EU dođe i upravo ovaj uslov – reforma ustava? Dakle, znamo da je na sjednici Vijeća za implementaciju mira bilo riječi oko toga i podijeljeni su stavovi između stranaka iz Federacije i Republike Srpske. Dakle, da li i to može ući u agendu konačne transformacije Kancelarije visokog predstavnika?

Visoki predstavnik / specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Ne, ovih pet zadataka i dva uvjeta vezanih za transformaciju ili zatvaranje ili gašenje Ureda visokog predstavnika, kako god želite to da zovete, su definisani u februaru i tu se neće ništa mijenjati. Pitanje ustavnih promjena je pitanje koje se nalazi na dnevnom redu u Bosni i Hercegovini praktično od 2005. godine i bilo je vidljivo da su jučer na sastanku svi politički lideri inicijativno govorili o potrebi da se nakon općinskih izbora počnemo baviti pitanjem ustavnih promjena. Znači, tu nema raznoglasja, tu nema različitog mišljenja. Naravno, ima niz razlika vezano za očekivanja pojedinačnih političkih stranaka i lidere od tog procesa. Proces ili uslovi za tranziciju Ureda visokog predstavnika u EUSR su jasno definisani. S druge strane, pitanje ustavnih promjena je tu i

vezano je prvo, za funkcionalnost ove države i drugo, za usklađivanje Ustava BiH sa evropskim standardima, jer se naravno očekuje i prihvatanje prioriteta Evropske legislative nad državnom legislativom, prijenos nadležnosti na evropske institucije, usklađivanje normi o zaštiti ljudskih prava, manjinskih prava, itd. Znači, to pitanje je tu, svi su toga svjesni i mi ćemo se tom procesu vratiti u skladu sa dogovorom političkih lidera od februara ove godine kada za to bude povoljna situacija a mi vjerujemo da će situacija biti povoljna za to što prije nakon lokalnih izbora.

RTRS, Gvozden Šarac:

Zbog čega sjednici Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira nisu prisustvovali članovi Predsjedništva BiH. Gospodin Radmanović, član Predsjedništva BiH iz Republike Srpske, smatra da su kao institucija koja je donijela odluku o potpisivanju Sporazuma trebali da prisustvuju toj sjednici i da će on na kraju lično imati odnos prema Kancelariji visokog predstavnika i ambasadama zemalja članica Vijeća za implementaciju mira kao što je odnos prema njemu bio u konkretnom slučaju.

Visoki predstavnik / specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Onda će imati odličan odnos, jer moj odnos prema njemu je stvarno uz sve poštovanje. Ne treba da pravimo i tražimo probleme tamo gdje ih nema ili da tražimo zavjere tamo gdje ih nema. Članovi Predsjedništva su prisustvovali sastanku Vijeća u junu, nisu bili u oktobru, bili su u februaru. Na ovaj sastanak ih nismo pozvali jer smo prvi put pozvali Kolegijum oba doma Parlamenta, koji do sada nikad nisu učestvovali. Zašto? Zato jer mislimo da je trenutak takav da zahtijeva upravo ispunjavanje naših pet plus dva zadataka i svi izazovi nakon potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju zahtijevaju mnogo aktivniju ulogu Parlamenta. Cilj je bio upravo to, da preko direktne komunikacije sa članovima

Kolegijuma stavimo do znanja da smo svjesni njihove uloge i drugo, da ih pozitivno motivišemo da igraju ulogu koju treba da igraju, a koju su i do sada igrali. Znači, nema teorije zavjere – imamo sastanak sa političkim liderima, imamo tradicionalni sastanak sa Vijećem ministara i u februaru smo imali sastanak sa Predsjedništvom, a ovog puta smo prvi put pozvali Kolegijum.

Nezavisne novine, Mirza Ćubura:

Može li mandat Ureda visokog predstavnika biti završen prije nego što bude proveden Dayton u cijelosti? Znamo da recimo, stranke iz Federacije prigovaraju kako aneksi 7, 9 i 10 uopšte nisu provedeni.

Visoki predstavnik / specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Mandat Ureda visokog predstavnika će biti završen kada Vijeće za implementaciju mira dođe do stava da je završen. Naravno, mi pažljivo slušamo i pozicije stranaka iz BiH i to jests stav koji j bio iznijet. Međutim, želim da ponovim to da je Vijeće za implementaciju mira u februaru definisalo svoju strategju, a to je strategija čiji je cilj da se postigne neophodan politički nivo koji će garantovati stabilnost i napredak ove zemlje i da onda budemo u stanju da promijenimo konfiguraciju prisustvom međunarodne zajednice, a onda očekujemo da će evropske teme, evropska agenda postati dominantna i u tom smislu će uloga specijalnog predstavnika EU postati mnogo vidljivija i jača i prominentnija, tako da kažem.

TV OBN, Almir Šarenkapa:

Jedno, da kažem, tehničko pitanje. Kakav je bio prijedlog delegacije Rusije za datum za ukidanje Ureda visokog predstavnika, da li su definisali svoj prijedlog?

Visoki predstavnik / specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Jesu. Ruska delegacija je željela da stavimo u komunique da će na slijedećoj sjednici Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira biti donijeti odluka o zatvaranju, što je neprihvatljivo jer je apsolutno kontradiktorno našoj filozofiji da mi ne govorimo o datumima, ali govorimo o tome da se moraju ispuniti uvjeti koji su potrebni za BiH, ne za nas, da bi smo imali garanciju da međunarodna zajednica nakon svih tih godina koje je provela, nakon svih tih ulaganja i investicija u političkom, moralnom, fizičkom i materijalnom smislu može da kaže da je sada ova zemlja na dobrom putu i da možemo da ugasimo Ured visokog predstavnika. Ako bi smo stavili danas datum, onda bi smo se ustvari vratili u situaciju od prije nekoliko mjeseci kada svi špekulišu o datumu, a ne o tome kakav je život i kakva je situacija.

Znači, mi ne govorimo kada će to biti. Mi govorimo da treba da se ispune uslovi i mislimo da bi bilo kontraproduktivno i nepotrebno za BiH i za međunarodnu zajednicu da danas špekulišemo oko datuma, jer vi znate kako se onda razvija situacija ako se definiše datum.

Dnevni List:

Reforma Ustava ili pravljenje novog, nije važno, glavni je uvjet za ulazak Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju. Međutim, kakav je vaš trenutno stav o tome i da li mislite da bi se Ured visokog predstavnika trebao povući prije nego što se reformira Ustav?

Visoki predstavnik / specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Jasno je da BiH može da uđe u proces evropskih integracija sa postojećim ustavom, kao što i ulazi. A jasno je i to da taj proces ne može da se završi ulaskom u EU, punopravnim članstvom u EU, sa postojećim ustavom. Sve ostalo – kada će doći do ustavnih promjena i do kojih ustavnih promjena – je otvoreno pitanje. Mi želimo da vidimo, naravno, da ključnu ulogu u

odgovoru na to pitanje igraju domaće institucije.

Znači, okvir je definisan ovim stavovima koje sam iznio. Ja lično nisam pristalica nekog vještačkog povezivanja mandata Ureda visokog predstavnika sa donošenjem novog ustava. Ne bih želio da jednostavno, ponovo, Ustav postane objektom neke političke igre. Ustav je potreban Bosni i Hercegovini i Ustav se mora promijeniti, a međunarodna zajednica je tu da sudjeluje u tom procesu. I to je to. Ja očekujem da ako zemlja bude napredovala u procesu evropskih integracija, onda će postati i vidljivije za političke lidere zašto je to potrebno i u kojoj mjeri je to potrebno i onda će, pretpostavljam, biti lakše doći do nekog kompromisa. Bez kompromisa ne može biti ustavnih promjena.

FTV, Sinan Šarić:

Gospodin Silajdžić je sinoć izjavio da je na sastanku bilo, kako je rekao, „disonantnih tonova“. Hoćete li nam reći između koga i o čemu je bila riječ?

Visoki predstavnik / specijalni predstavnik EU, Miroslav Lajčák:

Znate šta, čitava atmosfera na sastanku je bila mnogo bolja nego što je bila na prethodnim sastancima koje ja pamtim u mojoj dužnosti i to je bilo vidljivo i političkim direktorima. Mnogo pozitivnija atmosfera. Mislim, objektivno treba reći da je razvoj političke situacije od februara do danas za BiH bio dobar, pozitivan i bolji nego što smo bili navikli u zadnje vrijeme. S druge strane, ima različitih stavova po nizu pitanja i mi to znamo. Prvo pitanje po kojem je različito mišljenje prije svega, stranaka iz Federacije nasuprot stranaka iz Republike Srpske je ustavna struktura ove zemlje – znači, da li BiH treba da ima entitete ili ne. Drugo pitanje po kojem ima različitih stavova je prisustvo međunarodne zajednice, Ureda visokog predstavnika, gdje bi stranke iz Republike Srpske željele brzo gašenje, a stranke iz Federacije

željele da Ured postoji i traje recimo do prihvatanja novog ustava, itd.

Znači, nije bilo ništa novo izrečeno. Sve poznate razlike u stavovima su bile potvrđene, potvrđene u jednoj normalnoj atmosferi i jednoj normalnoj diskusiji. Ja sam bio svjestan, kao što sam i sinoć rekao negdje u nekom intervjuu, da je taj razgovor za političke direktore bio zanimljiviji i korisniji nego da čitaju 50 strana političkih analiza, jer su apsolutno i jasno vidjeli gdje su pozicije stranaka. Znači ništa novo nije bilo iznijeto.